

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Qvaestio. I. An propter multitudinem maleficorum, hoc tempore seueritati
legum detrahendum sit, & crimen debeat manere inultum, vt quidam
maleficorum aduocati volunt?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

non est in vsu, ut docet ex Angel. & Marsil. Ius
Iius Clar. lib. 5. Sentent. §. fin. pract. Crimin. q.
67. num. 4. & in eius locum successit decapita-
tio naturalis.

QVAESTIO. I.

*An propter multitudinem malefico-
rum, hoc tempore seueritati legum detra-
hendum sit, & crimen debeat manere inul-
tum, ut quidam maleficorum aduocati vo-
lunt?*

VIDETUR, quod sic: quia detrahendum est
seueritati, ubi multorum strages iacet.
Glossa in cap. Latores. de cleric. excomm. & in
L. Aut facta. de pœnis. §. fin. ff. facit ad idem,
can. Ut constitueretur. 50. dist. can. Commis-
sationes. 44. dist. Hinc celebre illud dictum
Gloss. in d. cap. Latores. Ob populum mul-
tum, crimen pertransit inultum.

In contrarium est L. præsens, quæ multos
maleficos siue magos fuisse eo tempore atte-
statur, & tamen statuit eos seuerissime punien-
dos laceratione bestiarum. S. Thomas. 2.2. q.
108. art. 1. ad 5. quem citat & sequitur Alberic.
de Rosato in dictionario iuris, in verb. Cor-
rectio. vers. Qualiter attendendum, respon-
det, quod quando tota multitudo peccat, de
ea vindicta sumenda est, vel quantum ad to-
tam

um multitudinem, sicut AEgyptij submersi sunt in mari rubro, prosequentes filios Israël, vthabetur Exod. 14. & sicut ob sodomitiam Sodoma & Gomorrha vniuersaliter perierunt: vel quantum ad magnam multitudinis partem, sicut patet Exod. 32. in pœna eorum, qui vitulum adorauerunt. Quandoq; verò si spretetur multorum correctio, debet seueritas vindictæ exerceri in aliquos paucos principaliores, quibus punitis cæteri terreatur. Sic ut Dominus Num. 25. mandauit suspendi principes populi, pro peccato multitudinis. Si autem non tota multitudo peccauit, sed pro parte: tunc si possunt mali secerni à bonis, debet in eos vindicta exerceri, si tamen hoc fieri possit sine scandalo aliorum. Alioquin parcendū est multitudini, & detrahendum seueritati. Quando autem peccatum multitudinis est tale, quod magis noceret multitudini vel spiritualiter, vel temporaliter, quām scandalum, quod exinde oriretur, vindicandum est: hæc ex S. Thoma.

Ad hanc materiam multa adserunt Bartolus in L. Aut facta. §. Nonnunquam. Et de pœnis. Nicolaus Boërius in tract. de seditionis, in septimo & vltimo præsupposito. Ioan. de Annaria, & Felin. in cap. Dilectus. 2. de Simonia. Alphons. à Castro lib. 2. de iusta hæret. punit. cap. 14. prope finem.

Respondetur nunc ad propositum. In hoc
Tt 5 enor-

enormissimo crimine nihil detrahendum est
seueritati, propter multitudinem eorum, qui
immersi sunt. Prebatur in primis: propter So-
domiam in Sodoma & Gomorrha nocentes
cum innocentibus interfecit, & ciuitates igne
succedit Dominus. Et in cap. d. Exod. 32. eò
quod populus vitulum conflatilem adoraue-
rat, & coram eo lusit, & choros duxit, occisa
sunt triginta et tria millia hominum, nec peper-
cit Dominus in tam enormibus criminibus
multitudini. Similia exempla non desunt ali-
bi in veteri testamento. In tam enormibus, vt
ait Ioann. de Anania in d. cap. Dilectus: ces-
sant omnes rationes. Ad idem facit expressus
textus in d. L. Aut facta. §. d. Nonnunquam,
ait, evenit, vt aliquorum maleficorum sup-
plicia exacerbantur, quoties nimis multis per-
sonis grassantibus exemplo opus sit. Hinc
quando sunt delicta grassantia, & ad malum
tendentia, iuxta Glossam ibidem, propter
multitudinem peccantium poena exacerba-
tur. Sic Glossa, Bartolus in eadem L. Ioan.
de Anania loco citato, Nicolaus Boerius: Feli-
xius vbi suprà: & Archidiaconus in can. Denique
d. 4. quando delictum est commissum aut
committitur à multis, & est dubium ne
committatur propter multas personas aptas
ad hoc, & in futurum pendet, non parcitur
multitudini. Quod multò magis est verum,
quando crimen est maximum, sicut crimen
male.

maleficorum, & tendit in corruptionem spiritualem & temporalem multitudinis, & multo maius est nocumentum instans, quam sit scandalum quod nullum oritur ex vindicta. Quia ut Gloss. & Anthon. à Butr. in d. cap. latores tradunt, quando non timetur scandalum, sed præsumitur quod populus æquanimiter tolerabit rigorem, propter multitudinem non esse tollendus rigor: quod profectò obtinet in pessimo crimine maleficorum. Populus enim cum animaduertat grauitatem huius criminis, & damna, quæ in Rempubl. redundant ex eo, & quomodo malum latius indies serpat, nisi prospiciatur, egerrimè fert, si magistratus executionem iustitiæ protrahat, & multum etiam ædificatur ex tanti criminis punitione, velletq; Rempubl. optimè repurgatam à tam exitiali peste, imò multa scandala oriuntur in populo, quando negligentius agitur in extirpatione, ut experientia discimus. Tamen enim populus murmurat cōtra magistratum, multæ sinistræ suspicione oriuntur, & plurima peccata murmurando, detrahendo, sinistre iudicando, & mendacia spargendo committuntur. Quorum alienorum peccatorum magistratus fit particeps, si connueat, & somnolentius procedat: laudem autem consequitur apud Zelatores iustitiæ, si sine acceptione personarum, habita iustitia & gloria Dñi ante oculos, ad puniendum procedat,

& ad

668 COMMENT. IN TIT. C.

& ad purgandum Rempub. à malefactoribus
fuxta L. Congruit. s. de offic. præsidis, accin-
gatur. In hoc criminе profectò veritatem ha-
bet illud Stratoclis, relatum à Damhauder. in
præt. crimin. in c. 150. num. 6. Ignoscendo no-
centibus, innocentium salutem custodiri non
posse. Item illud vulgare Proverbium : Qui
parcit malis, nocet bonis. Ad ea quæ in contra-
rium allata sunt, respondeo: Seueritati detra-
hendum est propter multitudinem, in leuio-
ribus delictis, quæ in futurum non pendent,
& quando plus scandali ex punitione oritur,
quæm boni sequitur, ut pote cōtingere posset,
quando descleratis non posset haberi vindic-
ia sine maxima Reipub. perturbatione. Tunc
locum habet: Quæ emendare non possumus,
tolerare necesse est: Nesi quis veliter eradicare
zizania, euellat & triticum. Alphons. à Castro
loc. citat. respondet, parcendum esse multitu-
dini, & mitiuscum illa agendum, quando ta-
lis multitudine peccatum suum agnoscit, & pa-
rata est de illo corrigi, & bona de illius corre-
ctione habetur spes: quod in hoc criminе etiā
locum habere potest: de membris singulis
multitudinis iudico in suo gradu. Alioquin si
multitudo ipsa peccans peccatum suum non
agnoscit, sed in eo perseveret, aut tāquam rem
benegestam velit defendere: tunc seueria pu-
nitione est coērcenda, vt à suo errore disce-
dat, ne nimia indulgentia obstinationis ansam

ill

illi præbeat, præsertim si ipsa multitudo in
potentia sua confidens, inde ad peccatum au-
daciōr fiat.

QUAESTIO II.

*An magi & malefici insonium, maxi-
mè infantium vite insidientur, ut presens
L. significat?*

PRO huius Legis maiori elucidatione pro-
certo habendum est, quod Dæmones fe-
runtur delectari sanguine humano. 26. q. 5. c.
Nec mirum. Sic omni tempore suos cultores
solicitauerunt ad effundendum sanguinem,
& ad immolandum homines. Psal. 105. Inmo-
lauerunt filios suos & filias suas Dæmonijs, &
effuderunt sanguinem innocentem filiorum
suorum & filiarum, quas sacrificauerūt sculp-
tilibus Capaean. Vbi bene annotat Arnobius.
Primò enim dixit. Effuderunt sanguinem in-
nocentem. Et ne pütarentur extranei, addidit,
filiorum suorum, & filiarum suarum, quo-
rum salus in humana conuersatione dulcissi-
ma est, vt illis non parcerent, pro quibus pijs
parentes etiam interfici non recusant. Et vt
colligitur ex 4. Reg. cap. 23. & Hierem. 32. & Le-
uit. 18. & alibi: Idolo Moloch pueros immo-
labant, qui & supposito igne comburebantur.
Sic etiam Julianus Imperator postquam Chri-
stum